

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om främ-
jande av gårdsbruk.

Allmän motivering

Den allmänna målsättningen med landskapslagen om främjande av gårdsbruk (54/78) är att främja lantbrukets utveckling och förutsättningarna för bedrivande av gårdsbruk. I motiven till lagen angavs som viktiga åtgärder för att nå detta mål bl.a. att samarbetet mellan odlarna bör främjas samt att en splittring av brukningsenheterna bör förhindras (Ls framst. nr 21/1977-78 s 2)

Med stegvis generationsväxling avses att ansvaret för en brukningsenhets produktion överförs en bit i taget till den kommande odlaren (övertagaren) från lantbruksföretagaren (överföraren). Enligt en princip som ingår i gällande lag kan en stegvis generationsväxling som regel inte anses vara annat än en splittring av brukningsenhet.

Landskapsstyrelsen föreslår att brukningsenhet skall kunna överföras stegvis via ideella andelar, köp eller på annat sätt. Syftet är att få dessa ägoväxlingar mindre betungande för de berörda och främja att lantbruksföretagen utvecklas samt att medelåldern hos aktiva odlare sänks via en tidig generationsväxling. För att en splittring av brukningsenhet skall undvikas föreslås att överföraren skall förbinda sig att inte överlåta resten av brukningsenheten till annan än övertagaren.

För anskaffande av lantbrukslösöre kan en lantbrukare beviljas lösörelån. Om flera lantbrukare gemensamt förvärvar lantbrukslösöre så måste de, för att lösörelån skall kunna beviljas, formalisera ägandet i andelslag eller liknande.

Landskapsstyrelsen föreslår att lantbrukarna, utan att förlora möjligheten till lösörelån, på ett enklare sätt än nu gemensamt skall kunna förvärva lantbruksmaskiner och -anordningar. Syftet med detta är att främja lantbrukets utveckling och samarbetet mellan odlarna.

Enligt gällande landskapslag beviljas inte lån för avel och uppfödande av s.k. varmblodshästar eftersom dessa huvudsakligen används för trav och ridning, något som inte ansetts vara vare sig egentligt lantbruk eller specialjordbruk. Stöd till avel och uppfödande av finsk häst har dock ansetts vara förenligt med lagens grunder.

Landskapsstyrelsen föreslår att stöd skall kunna ges även för hållande av varmblodshästar till den del verksamheten inte avser egentlig travsport.

I riket har liknande lagstiftningsåtgärder föreslagits (prop. nr 115/87 och 10/88).

Detaljmotivering

5 §. Lägenhet eller del därav som hör till bruksenhet kan överföras genom fler överlåtelser än en endast i de fall egendomen överförs som ett led i en stegvis generationsväxling.

15 §. Ett tillskottsområde kan överlåtas till den kommande ägaren av en bruksenhet.

32 §. Jordinköplån skall kunna beviljas vid stegvis generationsväxling. Dessutom skall lösorelån kunna ges när lantbrukarna i något mer fria former går samman för att inköpa lantbruksmaskiner eller anordningar varvid rättsförhållandet mellan dem regleras enligt lagen om vissa samäganderättsförhållanden (FFS 180/58) samt när utrustningen förvärvas av lantmannaförening eller annan av odlarna bildad förening.

33 §. Vid beviljande av lån i samband med stegvis generationsväxling kan även i förvärvet ingående lantbrukslösöre beaktas.

35 §. Genom ändringen rättas en felaktig hänvisning.

50 §. Även vid en stegvis generationsväxling skall en ung odlare med svag ekonomi kunna stödas med amorteringsuppskov på lån.

53 §. Genom ändringen rättas en felaktig hänvisning.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om främjande av gårdsbruk

I enlighet med landstingets beslut

ändras 1 § 2 mom, 32 § 1 mom. 1 punkten och 5 mom., 33 § 1 mom., 35 § 1 mom., 50 § 2 mom. och 53 § 4 mom. landskapslagen den 16 augusti 1978 om främjande av gårdsbruk (54/78), av dessa lagrum 1 § 2 mom., 32 § 5 mom. och 33 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen av den 17 november 1987 (81/87), 35 § 1 mom. och 53 § 4 mom. sådana de lyder i landskapslagen av den 28 april 1981 (34/81) och 50 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 27 mars 1984 (15/84), samt

fogas till lagens 5 §, sådan den lyder efter det att 2 mom. fogats genom landskapslag av den 27 mars 1984 (15/84) nya 3 och 4 mom., till 15 § ett nytt 1 mom., varvid nuvarande 1 mom. blir 2 mom. samt till landskapslagen en ny 32a § som följer:

1 §

Med gårdsbruk jämställs i denna lag trädgårdsodling, biodling, pälsdjursuppfödning, hästuppfödning, företagsverksamhet som hänför sig till ridsport och fiskodling, oavsett näringen utövas självständigt eller i anslutning till egentligt gårdsbruk, samt annat specialjordbruk, turism och fiske som utgör binäring till egentligt gårdsbruk.

5 §

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas inte då överlåtelsen av en lägenhet eller en lägenhetsdel som hör till brukningsenhet är motiverad för att äganderätten skall kunna överföras till övertagaren av brukningsenheten genom flera överlåtelser än en.

Landskapsstyrelsen skall på ansökan meddela förhandsbesked av vilket framgår om den planerade åtgärden skall anses som sådan splittring som nämns i 1 mom.

15 §

I dispositionsplanen kan ett förvärvat område ges som tillskottsområde till en brukningsenhets ägare eller den blivande övertagaren av brukningsenheten. Vid behov kan även en brukningsenhet bildas.

32 §

Enligt denna lag kan lån beviljas:

- 1) för anskaffning av en brukningsenhet eller i samband med stegvis generationsväxling en del därav samt tillskottsområde och bostadslägenhet (jordinköpslån);

Av enskilda odlare bildade sammanslutningar, vilka har till syfte att bedriva samarbete inom lantbruk, kan beviljas lån som avses i 1 mom. En enskild odlare kan även beviljas lösörelån för finansiering av andel i en sådan lantbruksmaskin eller lantbruksanordning som anskaffas för att användas gemensamt med en eller flera andra odlare. Lösörelån kan även beviljas för anskaffning av en lantbruksmaskin eller lantbruksanordning som är avsedd att användas gemensamt av odlarna men ägs av en lantmannaförening eller någon annan av odlarna bildad förening.

32a §

Vid ansökan om lån för stegvis generationsväxling på en brukningsenhet eller för något annat ändamål under pågående stegvis generationsväxling skall till låneansökan fogas en förbindelse av överlåtaren om att han inte kommer att överlåta den del av brukningsenheten som är kvar i hans ägo till någon annan än övertagaren av brukningsenheten.

Bryter överlåtare mot den förbindelse som avses i 1 mom., kan brukningsenheten anses splittrad jämlikt 5 § 1 mom. utan hinder av 5 § 3 mom.

33 §

Jordinköpslån får uppgå till högst 75 procent av köpeskillingen för i 32 § 1 mom. 1 punkten avsedd egendom eller av belopp vilket erläggs som utjämning eller utfyllnad av laglott enligt 32 § 3 mom. och högst till 50 procent av överlåtelsepriset för i sist nämnda moment avsedd egendom. Syskonandelslån får uppgå till högst 75 procent av överlåtelsepriset för i 32 § 1 mom. 2 punkten avsedd egendom. Är sökanden en person som förvärvar sin första brukningsenhet eller i samband med stegvis generationsväxling en del därav innan han fyllit 35 år, får i det överlåtelsepris för vilket lånet beviljas, i enlighet med vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, inräknas även den del av priset som möjligen hänför sig till lantbrukslösöre. Om överlåtelsepriset för den egendom som skall användas för bedrivande av lantbruk överstiger gängse pris på orten, får jordinköps- eller syskonandelslån beviljas endast för den del av överlåtelsepriset som inte överstiger gängse pris på

orten. När gängse pris på åker beräknas skall särskild uppmärksamhet fästas vid markens beskaffenhet och läge, odlingens lönsamhet på orten samt därmed jämförbara omständigheter som inverkar på priset.

35 §

Om landskapsstyrelsen så beslutar, ansvarar landskapet för den del av ett lån som överstiger det belopp kreditinrättningen enligt gällande normer kan ge på basen av den egendom som utgör säkerhet för lånet. Det som här sagts gäller dock inte lån vilka beviljats sammanslutningar som avses i 32 § 2 och 5 mom.

50 §

Betalning av köpeskilling för tillskottsområde och brukningsenhet samt avkortningar på jordinköps-, syskonandels- och byggnadslån i fråga om person i svag ekonomisk ställning samt uppbärande av avkortningar eller ränta eller bäggedera på här angivna krediter, vilka beviljats en person som har anskaffat sin första brukningsenhet eller för genomförande av stegvis generationsväxling en del därav innan han fyllt 35 år, och vilka uppkommit inom åtta år efter det brukningsenheten anskaffades, skall inledas i enlighet med vad därom i riket är föreskrivet. Härvid skall iakttas att bestämmelserna för första zonen skall tillämpas på tilläggsstödområde och bestämmelserna för andra zonen på övriga delar av landskapet.

53 §

Bidrag för uppförande av ladugård kan även beviljas sammanslutning som avses i 32 § 5 mom.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 3 mars 1989

L a n t r å d

Sune Eriksson

Lagberedningssekreterare

Olle Ekström